



Referat Kompetanseforum Arktis (KFA), Tromsø 22. mai 2024 kl. 11.30 – 15.30

Deltagelse

Susanne Lupton, Voksenopplæring, karriere og integrering (VKI), Finnmark fylkeskommune
Ida Huru, VKI, Finnmark fylkeskommune
Viggo Jørn Dale, Næring, Finnmark fylkeskommune
Ole-Martin Linaker, Utdanning, Troms fylkeskommune
Keilin Dahlmo, Karriereveiledning, integrering og kvalifisering (KIK), Troms fylkeskommune
Vigdis Nilsen, Næring, Troms fylkeskommune
Renate Gaare, Kompetanseetaten, Troms fylkeskommune
Ann-Christin Ese, Troms fylkeskommune
Stein Kristiansen, LO Troms og Finnmark
Bente Larssen, KS Nord-Norge
Kristin Røymo, NAV Troms og Finnmark
Bente Ødegård, NAV Troms og Finnmark
Kent Gudmundsen, Kompetanseforbundet
Østen Mortvedt, Fagskolen i Troms
Åge Lien, Fagskolen i Finnmark
Stein Windfeldt, EBA/NHO Arktis
Vibeke Tannvik, NHO Arktis

Frafall

Margunn Blix, Opplæring, Finnmark fylkeskommune
Kathrine Tveiterås, UiT
Anne Marie Gaino, Samisk Høgskole
Sigrid Ina Simonsen, NHO Arktis

Gjester

Trond Iversen og Lena Lie fra Videreskolene
Frode Bjørgo fra Oxford Research (digitalt)

Agenda

- Kl. 11.30** **Sak 8/24 Godkjenning av referat fra 16. februar 2024**
- Kl. 11.35** **Sak 9/24 Orienteringssak: Oxford Research: Regional kompetansefora v/Frode Bjørgo**
Analyse av regionale kompetansefora og anbefaling av videre utvikling av forumene.
- Kl. 12.05** **Sak 10/24 Revidering av mål og mandat**
Forslag til revidert mål og mandat, samt rammer for KFAs organisering og arbeid, sendes KFA i forkant av møtet. Jamfør vedtak i sak 3/2024 skal arbeidsgruppa, i tillegg til å utarbeide revidert forslag til mål og mandat, også lage forslag til handlingsprogram 2024/konkretisering av mål.
- Kl. 12.30** **Lunsj**
- Kl. 13.15** **Sak 11/24 Orienteringssak: Stiftelsen Krokeide/Videreskolene v/adm. direktør Trond Iversen og skoledirektør Lena Lie**
Ny videregående skole i nord – for ungdom/unge voksne som trenger særskilt tilrettelagt opplæring for å fullføre videregående.
- Kl. 13.45** **Sak 12/24 Orienteringssak: NHOs Kompetansebarometer**
- Kl. 14.15** **Sak 13/24 Orienteringssak: NAVs Bedriftsundersøkelse**

Kl. 14.45 Sak 14/24 Regionale kompetanseforum v/Ida Huru

Bør det opprettes regionale forum i Troms og Finnmark?
I så fall: Hvordan? Hvor? Medlemmer? Mål og mandat?

Kl. 15.15 Pause

Kl. 15.30 Sak 15/24 Ny møtedato, høstmøte (istedenfor 28. aug.)

Arbeidsgruppa foreslår torsdag 5. september, fysisk eller digitalt:

- ❖ Digitalt: Møtet avholdes på Teams kl. 09.00 – 14.00
- ❖ Fysisk i Alta med besøk på UiT, Fagopplæringskontoret i Finnmark og Alta vgs (evt. også NAV Eures)

Eller:

- ❖ Fysisk Harstad, med besøk på Fagskolen Troms, Opplæringskontoret YVIA og Stangnes Rå eller Heggen vgs

Kl. 15.45 Sak 16/24 Handlingsplan 2024/møteagenda 5. sept. og 13. nov.

Møtesaker 5. september 2024

- Orienteringssak: Troms og Finnmarks bruk av 553.60-midler (til komp. og arb.kraft).
- Orienteringssak: Utdanning.no (rekruttering og komp.indikatorer).
- Orienteringssak: Kompetanseforbundets kompetansebarometer.
- Forslag fra arbeidsgruppa: Invitere UiTs Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) til å holde en orientering for KFA om reetablering av rådet, arbeidet så langt.

Møtesaker 13. november 2024 kl. 09.00 – 14.00, digitalt møte på Teams

- Presentasjon av UiTs kandidatundersøkelse.
- Missions: I Norge satses det på grønne næringsparker; infrastruktur og kompetanse for det grønne skiftet. Hva betyr nye krav rundt grønn omstilling for arbeids- og næringsliv? Hva gjør vi?

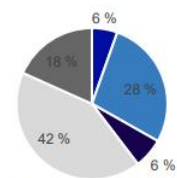
Sak 8/24 Godkjenning av referat fra 16. februar 2024

Vedtak: Referat godkjent.

Sak 9/24 Orienteringssak: Oxford Research: Regional kompetansefora

Frode Bjørge presenterte rapporten *Kartlegging og analyse av regionale kompetanseforum* som Oxford Research har laget på bestilling fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

- I tillegg til kartlegging og analyse av de syv regionale kompetanseforumene inkluderer rapporten en anbefaling av hvordan regionale kompetanseforum kan videreutvikles og styrkes.
- Regionale variasjoner i organisering og struktur, men kompetanseforumene har i stor grad samme formål om å avdekke kompetansebehov og bidra til bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel etter kompetanse i sin region.
- Formuleringene rundt mål og mandat er ofte ganske runde og lite tydelige.
- Mange av forumene bruke mye tid på å snakke om mål/mandat på møtene sine.
- Kompetanseforumene er lite omtalt i relevante fylkeskommunale planer og strategier.
- Enighet om at forumene er relevante og nyttige, men at de har et uutviklet potensiale.
- Lokale kompetanseforum er opprettet i fire fylker: Nordland, Innlandet, Vestland og Trøndelag.
- De lokale forumene er autonome, men etterlyser tettere kobling opp mot regionalt kompetanseforum.
- Oxford Research sine fem anbefalinger:



- Diskusjoner om kunnskapsgrunnlag
- Kompetanseforumets organisering, arbeid og rolle
- Diskusjoner om kompetansebehov, herunder grep for å få flere i arbeid/utdanning
- Presentasjoner og orienteringer
- Innspill til og diskusjoner om konsekvenser av politiske vedtak

1. Forumene bør avklare forventninger om resultater, arbeidsform og ambisjonsnivå for eget arbeid. Avklaringene bør framkomme i forumenes mandater.
2. Fylkeskommunen bør forbedre koblingen mellom regionalt kompetanseforum og lokale kompetanseforum. Vi anbefaler at gjensidige forventninger mellom regionale og lokale forum nedfelles skriftlig, og at det etableres faste møtepunkter.
3. Sammenhengen mellom kompetanseforum og tilgrensende arenaer i regionen, bør avklares. Dette gjelder særlig grensegangene mot Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA), hvor flere gir uttrykk for overlapp. I tillegg bør kompetanseforumene kobles tettere til fylkeskommunens ansvar for nærings- og innovasjonspolitik. Her kan Vestland kompetanseforum være en foregangsmodell.
4. Dersom kompetanseforumene skal bli tydeligere premissleverandører for utviklingen av regional kompetansepolitikk, må forumenes arbeid ses i nærere sammenheng med fylkeskommunens øvrige innsats. Det gjøres enklest ved en form for politisk representasjon, enten fast eller med faste intervaller.
5. Fylkeskommunene må styrke åpenheten og transparensten rundt forumenes arbeid.

Sak 10/24 Revidering av mål og mandat

Saksfremlegg med forslag til mål, delmål og rammer for organisering av KFA ble sendt ut sammen med møteinnkallingen. Følgende forslag til revidering av mål ble diskutert: (Rød tekst = nye delmål)

Hovedmål

- Skape balanse mellom tilbud og etterspørsel på kompetanse i arbeidsmarkedet i Troms og Finnmark og aktivt bidra til å tilrettelegge for utvikling av arbeids- og næringsliv.
- Bidra til et bærekraftig samfunn med utgangspunkt i FNs bærekraftsmål:
 4. God utdanning
 8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst
 9. Industri, innovasjon og infrastruktur
 11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Delmål

- Sette framtidens kompetansebehov på dagsorden og foreslå metoder og tiltak for å avdekke disse.
- Sørge for informasjonsflyt og kunnskapsdeling på tvers av sektorer og forvaltningsnivå, innen kompetansearbeidet.
- Identifisere og bryte ned barrierer for regional samhandling, og stimulere til kompetansetiltak på tvers av bransjer og regioner.
- Følge opp innspill fra samarbeidende fora og aktører og foreslå tiltak etter behov.
- Stimulere til utvikling av nye og relevante EVU-tilbud (etter- og videreutdanning) og kurs.
- Kvalifisere og inkludere flere i arbeidslivet og hindre utenforskap.
- *Være referansegruppe for utarbeidelse/revisjon av regionale styringsdokumenter som omhandler kompetansefeltet.*
- *Komme med innspill til større kompetanseprosjekter og forvaltning av kompetansemidler.*
- *Ha god dialog med andre forum som jobber med kompetanse samt nærings- og samfunnsutvikling: Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA), næringslivsforum, ol.*

Diskusjon rundt KFAs rolle og handlingsrom:

- Skal forumet ha en rolle og utgjøre en forskjell må vi greie å bli konkrete.
- Forumet er overordnet, uten beslutningsmandat. KFA er et forum for informasjonsutveksling og samordning. KFA opererer ikke på et operativt nivå. Det gjøres av NAV, fylkeskommunen, m.fl.
- KFA skal ikke bryte inn i etablerte strukturer.
- Motstridene meninger internt i KFA kan gjøre det vanskelig å «fronte» tydelige, konkrete meninger utad. KFA må balansere sitt mandat opp mot gjeldene strukturer og systemer.
- Hovedmålet kan være tydeligere og mer offensivt.
- Under delmåls punkt 1 kan *avdekke* byttes ut med *dekke*.
- De nye kulepunktene under delmål er bra.
- Kunstig å plukke ut spesifikke bærekraftsmål. Ikke nødvendig å peke på spesifikke bærekraftsmål. Evt. kan dette punktet kuttes helt.
- Bør mål/mandat inkludere et punkt om mobilisering til utdanning/ formalisering av kompetanse?
- Kompetanseforbundet/Kent sender formuleringsforslag som omhandler inkludering til sekretariatet.
- Sekretariatet utarbeider endelig mandatforslag som legges inn som vedtak i møtereferatet, og vedtas ved godkjenning av møtereferat.

Vedtak:

Mandat for Kompetanseforum Arktis vedtas som følger:

Kompetanseforum Arktis skal bidra til utvikling av kompetansetilbud, mobilisere til kompetanseheving og bedre balansen mellom tilbud og etterspørsel av kompetanse i Troms og Finnmark. Formålet er å sikre et inkluderende arbeids- og næringsliv i vekst og utvikling og bidra til et bærekraftig samfunn i tråd med FNs bærekraftsmål.

Delmål

- Sette framtidens kompetansebehov på dagsorden og foreslå metoder og tiltak for å dekke disse.
- Sørge for informasjonsflyt og kunnskapsdeling på tvers av sektorer og forvaltningsnivå, innen kompetansearbeidet.
- Identifisere og bryte ned barrierer for regional samhandling, og stimulere til kompetansetiltak på tvers av bransjer og regioner.
- Følge opp innspill fra samarbeidende fora og aktører og foreslå tiltak etter behov.
- Stimulere til utvikling av nye og relevante EVU-tilbud (etter- og videreutdanning) og kurs.
- Kvalifisere og inkludere flere i arbeidslivet og hindre utenforskap.
- Være referansegruppe for utarbeidelse/revisjon av regionale styringsdokumenter som omhandler kompetansefeltet.
- Komme med innspill til større kompetanseprosjekter og forvaltning av kompetansemidler.
- Ha god dialog med andre forum som jobber med kompetanse samt nærings- og samfunnsutvikling: Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA), næringslivsforum, ol.

Organisering og rammer vedtas i henhold til saksfremlegg.

Sak 11/24 Orienteringssak: Stiftelsen Krokeide/Videreskolene

Administrerende direktør ved Videreskolene, Trond Iversen og skoledirektør Lena Lie presenterte Videreskolenes arbeid og planene om etablering av Moen videregående skole i Troms.

- Videreskolene er en uavhengig stiftelse som per i dag har to skoler: Krokeide på Vestlandet og Feiring på Østlandet.
- Videreskolene er landsdekkende skoler, på videregående nivå, som tilbyr særskilt tilrettelagt opplæring.
- Følger ordinære læreplaner.
- Supplement til de ordinære videregående skolene.
- Elevene har utfordringer knyttet til nevroutviklingsforstyrrelser, spesifikke lærevansker, psykiske diagnoser eller fysisk sykdom/vansker.
- Videreskolene tilbyr fleksibel pedagogisk tilrettelegging, strukturerte botilbud, aktivitetstilbud etter skoletid, fire måltider om dagen og sosialfaglig støtte utenom skoletiden.
- Driver ikke terapi eller medisinsk behandling.
- Mandat: Opplæring for at elever med dokumenterte særskilte behov skal fullføre videregående opplæring.
- Fullføring av videregående opplæring er en forsikring mot utenforskap. Inkludering gjennom utdanning.
- I 2023 hadde videreskolene 348 elever med en gjennomsnittsalder på 22 år.
- Skal opprettelse av Moen vgs realiseres må internattilskudd bevilges av Stortinget. Her trenger Videreskolene politisk drahjelp.

Innspill/spørsmål:

- Kan KFA hjelpe til for å «pushe» etablering av Moen vgs?
- Hvor stor andel av elevene bor på internat?
Krokeide: 115 av 204 bor på hybel. Feiring: 109 av 142 elever bor på hybel.
- Hva koster det?
Alt er gratis.

Sak 12/24 Orienteringssak: NHOs Kompetansebarometer

Stein Windfeldt presenterte NHOs kompetansebarometer for 2023.

- NHO har målt bedriftenes kompetansebehov årlig siden 2014.
- «Ståa» har vært lik noenlunde hele tiden – kompetansebehovet er noenlunde konstant.
- 6 av 10 NHO-bedrifter har udekte kompetansebehov. Alle næringer har store udekte behov.
- Troms og Finnmark «vinner» konkurransen: 71 % av NHO-bedrifter i Troms og Finnmark hadde udekte kompetansebehov i 2023 (16% i stor grad og 55% i noe grad).
- Konsekvenser: Bedriftene taper kunder/markedsandeler, vekst/utvikling stagnerer og bedrifter må redusere/bygge ned.
- Fortsatt stort behov for fagarbeidere: teknologi/industri, elektro/datateknologi, bygg- og anlegg & salg/service/reiseliv.
- Rekrutteringsbehov neste år: Teknologi/industri, elektro/datateknologi, bygg- og anlegg, salg/service/reiseliv & restaurant/matfag.
- 2 av 3 bedrifter trenger folk med fagskoleutdanning – særlig innen håndverksfag og ingeniør/tekniske fag.

Innspill/spørsmål

- Har NHO tall på kommune- og sektornivå?
Nei. Sannsynligvis er forskjellene mindre enn vi tror (med unntak av Tromsø).
- Kompetansereform i industrifag er på gang (etter- og videreutdanning). Her må KFA følge med på prosessen slik at vi er klare når reformen vedtas.
- Kompetanse og KI: Milliardsatsing via Forskningsrådet på gang. Det skal etableres 4-6 KI-sentre i Norge. Universiteter/forskningsmiljøer kan søke og UiT jobber med saken.

Sak 13/24 Orienteringssak: NAVs Bedriftsundersøkelse

Kristin Røymo presenterte NAVs bedriftsundersøkelse 2023.

- Årlig undersøkelse som kartlegger etterspørselssiden av arbeidsmarkedet.
- Undersøkelsen gir svar på rekrutteringsbehov, inkluderingsvilje, mangel på arbeidskraft og sysselsetningsforventninger.
- 972 virksomheter (privat og offentlig) har besvart undersøkelsen (representativt utvalg).
- Norges samfunnsutfordring: En stadig eldre befolkning.
- I Nord-Norge ligger vi foran skjema, og vil raskere få en eldre befolkning.
- Bedriftene i Troms og Finnmark forventer større sysselsettingsvekst enn resten av landet.
- Helse, undervisning og administrasjon står for mange arbeidsplasser i Troms og Finnmark.
- Mangelen på folk er størst i Troms og Finnmark.
- Utenforskap: Tallene er høye for mange kommuner i Troms og Finnmark.
- Nesten halvparten av bedriftene i Troms og Finnmark ønsker å rekruttere inkluderende i løpet av året.

Innspill/spørsmål

- Inkludering & utenforskap: Kan KFA uttale seg om viktigheten av etablering av Moen vgs? Arbeidsgruppa/sekretariatet lager forslag til uttalelse og sender ut på mail sammen med møttereferatet.
- Vi må revurdere kompetansekrav i utlysning av stillinger og snakke med de som er i utenforskap – hva har de prøvd, og hva skal til for å inkludere dem i arbeidslivet?
- NAV formidler masse via ulike tiltak – hvor stort er omfanget av de ulike ordningene/tiltakene?
NAV måler antall jobbformidlinger, som er ca 2000 mennesker i 2023. I tillegg har NAV ca 1500 mennesker i ulike tiltak (kompetanse, kurs, osv.).
- I Finnmark er kommunene bekymret. Fylkeskommunen har avsatt 4,5 mill. til å oppdatere status for kysten og lage en tiltaksplan – her vil kompetanse inngå.
- Mye skjer nasjonalt: Alle voksne skal realkompetansevurderes for å få kortere opplæringsløp, modulstrukturert fag- og yrkesopplæring fra høsten 2024 og fagbrev nr. 2 er i innarbeidet i fylkeskommunens ramme.

Vedtak:

Forslag til uttalelse om Moen vgs sendes til KFAs medlemmer og vedtas per mail.

Sak 14/24 Regionale kompetanseforum

Ida Huru presenterte kort info. om andre fylkers lokale kompetanseforumer.

- 4 fylker har lokale kompetanseforum som er koblet til regionrådstrukturen eller karrieresentre.
- De lokale forumene nyter stor grad av autonomi., noe som gir variasjon i deltakerkonstellasjon, arbeidsform, osv.
- I Trøndelag er forumene koblet til regionrådstrukturen. Deltagerne i forumene er i hovedsak regionråd, NAV, videregående skoler, karrieresentre, studiesentre, Trøndelag fylkeskommune, universiteter, fagskoler, næringsaktører & opplæringskontorer.
- I Nordland har de 3 lokale kompetanseforum koblet opp til karrieresenterstrukturen. De møtes 2-4 i året, alternerer på lokasjon og inkluderer bedriftsbesøk i møtene. Deltagerne i forumene er i hovedsak samme som i Trøndelag. Kompetanseforum Nordland har flere faste møter med de lokale forumene og de har felles handlingsplan (lokalt og regionalt).
- I Vestland er deltagerne i de 5 lokale forumene i hovedsak aktører fra kommunesektoren, lokalt næringsliv og næringsklynger, videregående skoler, karrieresentre og NAV. De fleste forumene er organisert rundt regionrådstrukturen, men ikke alle. I tillegg til de lokale møtene arrangeres det et årlig møte for alle kompetanseforum – lokale og det regionale.
- Innlandet har nylig etablert lokale kompetanseforum rundt sine 9 karrieresentre. Deltagerne i forumene er i stor grad de samme som i Vestland. Stort sett ledes forumene av leder for regionrådet og leder for karrieresenteret er sekretær. Forumene møtes 4 ganger årlig.

Innspill/spørsmål

- Troms fylkeskommune mener lokale kompetanseforum er en god ide og at vi kan gjøre det i tilknytning til Trøndelagsmodellen, rundt regionrådsstrukturen. De lokale forumene skal være på et mer operativt nivå. Troms ønsker å starte med en pilot.
- NHO ønsker ikke å delta i lokale forum.
- LO Troms og Finnmark vil ikke delta i lokale forum, men deres lokallag er aktuelle deltagere.

- NAV kan delta i lokale forum via sine lokalkontorer. God ide å bruke regionrådsstrukturene som allerede ligger der.
- Noen lokale kompetanseforum er allerede opprette i Finnmark. Finnmark fylkeskommunen ser det som en god mulighet til å koble seg på dette arbeidet i en tidlig fase.
- Formål og arbeidsoppgaver for lokale forum må være tydelige. Vi har nok av møtearenaer og bør ikke opprette nye, om mål og mening ikke er tydelig. Må være rom for ulike løsninger lokalt. Må være ressursmessig mulig å gjennomføre.

Vedtak:

Troms fylkeskommune og Finnmark fylkeskommune tar de grep de mener er nødvendig i sine fylker, i forhold til opprettelse av lokale kompetanseforum, og holder KFA orientert om arbeidet.

Sak 15/24 Ny møtedato, høstmøte (istedenfor 28. aug.)

Arbeidsgruppa foreslo 5. sept. som ny dato for KFAs høstmøte, digitalt eller fysisk i Alta eller Harstad: Alta med besøk på UiT, Fagopplæringskontoret i Finnmark og Alta vgs (evt. også NAV Eures). Harstad, med besøk på Fagskolen Troms, Opplæringskontoret YVIA og Stangnes Rå eller Heggen vgs.

Vedtak:

Høstmøtet avvikles onsdag 4. september i Harstad.

Som hovedregel vil KFA avholde vintermøtene digitalt og vår- og høstmøtet fysisk.

Sak 16/24 Handlingsplan 2024/møteagenda 5. sept. og 13. nov.

Arbeidsgruppa foreslo følgende foreløpige møteagendaer:

Møtesaker 4. september 2024 i Harstad

- Orienteringssak: Troms og Finnmarks bruk av 553.60-midler (til komp. og arb.kraft).
- Orienteringssak: Utdanning.no (rekruttering og komp.indikatorer).
- Orienteringssak: Kompetanseforbundets kompetansebarometer.
- Invitere UiTs Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) til å holde en orientering for KFA om reetablering av rådet, arbeidet så langt.

Møtesaker 13. november 2024 på Teams

- Presentasjon av UiTs kandidatundersøkelse.
- Missions: I Norge satses det på grønne næringsparker; infrastruktur og kompetanse for det grønne skiftet. Hva betyr nye krav rundt grønn omstilling for arbeids- og næringsliv? Hva gjør vi?

Vedtak:

Arbeidsgruppas forslag vedtas.

Vadsø, 23. mai 2024

Ida Huru, referent